

השולח פרק רביעי גימין

מד.

עין משפט נר מצוה

ק"ט א ב ג ד ה מ"י
 פ"ח מהל' עבדים
 מהלכה ב עד הלכה ו סמג
 עשין פו טור ש"ע י"ד
 סימן רסו סעיף פ בהג"ה
 וע"ש:
 ו מ"י פ"ח מהל' מעשר
 הלכה י' ש"ע י"ד סי' שלל
 סעי' ק"ט:
 קב ז מ"י פ"ח מהל' ע"ז
 הלכה י' סמג לאוין
 מה:
 ח מ"י פ"ח מהל' עבדים
 הלכה י' טו"ש"ע י"ד סי'
 רסו סעיף פא:
 קבא ט מ"י פ"ח כ
 מהל' שנת ה' ג
 סמג לאוין פה טו"ש"ע י"ד
 סי' קנא סעיף ד:
 קכב י מ"י פ"ח מהל'
 עבדים הלכה א
 סמג עשין פו טו"ש"ע י"ד
 סי' רסו סעיף פ:
 קכג ב מ"י פ"ח מהל'
 צטוהל הלכה ז
 טו"ש"ע י"ד סי' ק"א:

גלוין הש"ס

גכ' מבר דבריו וכו'. עין
 בצנאות שור סימן לג
 סק"ז:

פסקי ר"ד

שלח ר' אמי מיני אמי בר
 נתן תורה תצא לישראל
 עבד שהפיל עצמו לגיטות
 ואין רבו יכול להוציאו לא
 בדיני ישראל ולא בדיני
 אומות העולם מותר ליטול
 דמיו וכותב ומעלה
 בערכאות שלהם מפני
 שהוא כמציל מידם:
 אריב"ל המוכר עבדו
 לכנעני קונסין אותו
 לפדותו עד עשרה בדמיו
 ולשחררו: דוקא אי לאו
 דוקא ולא איפשיט אר"ל
 המוכר בהמה גסה לכנעני
 קונסין אותו לפדותה עד
 מאה בדמיה בעא מיניה ר'
 ירמיה מרב אמר מכר
 עבדו לכנעני ומת מהו
 שיקנסו בנו אחריו לדידיה
 קנסוהו רבנן והא ליתיה או
 דלמא לממוניה קנסוהו והא
 איתיה ופסטי ליה לדידיה
 קנסוהו לבדיה לא קנסוהו

הכי גרסינן ואיצטעיס אימא בשלוה על מנת למשכנו ולא משכנו. הא
 דשדה כגון שלוה העובד כוכבים מישראל על מנת שאם לא אפרע
 לזמן פלוני בא ומשכני מקרקע זו ותהא שלך והא דקמי פטורה מן
 המעשר כל זמן שלא בא ישראל ומשכנו דלע"ג דמטא זמניה הויל

ואי בעית אימא בשלוה על מנת למשכנו
 ולא משכנו: ת"ר גבאו בחובו או שלקחו
 סיקריקון לא יצא לחירות ובחובו לא ורמינהי
 בהרי שאנסו בית המלך גורנו אם בחובו הייב
 לעשר אם באנפרות פטור מלעשר שאני
 התם דקא משתרשי ליה תא שמע דאמר רב
 המוכר עבדו לפרהנג עובד כוכבים יצא
 לחירות התם הוה ליה לפייס ולא פייס גופא
 אמר רב המוכר עבדו לפרהנג עובד כוכבים
 יצא לחירות מאי הוה ליה למעבד הוה ליה
 לפייס ולא פייס הבעי ר' ירמיה מכרו לשלשים
 יום מהו תא שמע דאמר רב המוכר עבדו
 לפרהנג עובד כוכבים יצא לחירות התם
 בפרהנג עובד כוכבים שאינה חוזרת מכרו
 חוץ ממלאכתו מהו חוץ מן המצות מהו חוץ
 משבתות וימים טובים מהו לגר תושב
 לישראל מוכר מהו לכותי מהו פשוט מיהא
 חדא וגר תושב הרי הוא כעובד כוכבים
 כותי וישראל מוכר אמרי לה כעובד כוכבים
 ואמרי לה כישראל: בעו מיניה מרבי אמי
 עבד שהפיל עצמו לגיטות ואין רבו יכול
 להוציאו לא בדיני ישראל ולא בדיני עובדי
 כוכבים מהו שיטול את דמיו א"ל ר' ירמיה
 לרבי וזיקא פוק עיין במכילתך נפק דק
 ואשבח דתניא המוכר ביתו לעובד כוכבים
 דמיו אסורין ועובד כוכבים שאנסו ביתו של
 ישראל ואין בעליו יכול להוציאו לא בדיני
 ישראל ולא בדיני עובדי כוכבים מותר
 ליטול את דמיו וכותב ומעלה בערכאות
 שלהן מפני שהוא כמציל מידם ודילמא ה"מ
 בית דכיון דלא סגי ליה בלא בית לא אתי
 לזבוגיה אבל עבדא דסגיי ליה בלא עבדא
 אתי לזבוגיה או לא שלא להו ר' אמי מיני
 אמי בר נתן תורה יוצאה לכל ישראל עבד
 שהפיל עצמו לגיטות ואין רבו יכול להוציאו
 לא בדיני ישראל ולא בדיני עובדי כוכבים
 מותר ליטול את דמיו וכותב ומעלה
 בערכאות של עובדי כוכבים מפני שהוא
 כמציל מידם א"ר יהושע בן לוי המוכר עבדו
 לעובד כוכבים קונסים אותו עד מאה בדמיו
 דוקא או לאו דוקא ת"ש דאמר ריש לקיש
 המוכר בהמה גסה לעובד כוכבים קונסים
 אותו עד עשר בדמיה ודלמא שאני עבד דכל
 יומא ויומא מפקע ליה ממצות ואיבא דאמרי
 אמר רבי יהושע בן לוי המוכר עבדו לעובד
 כוכבים קונסין אותו עד עשרה בדמיו דוקא
 או לאו דוקא תא שמע דאמר ריש לקיש
 המוכר בהמה גסה לעובד כוכבים קונסין
 אותו עד מאה בדמיה שאני עבד דלא הדר
 ליה אלא בהמה טעמא מאי משום דהדרא
 ליה לקנסיה טפי חד אלא עבד מילתא דלא שכיחא לא
 גזרי בה רבנן בעא מיניה רבי ירמיה מרבי אמי
 שיקנסו את בנו אחריו אם תימצו לומר צ"ע
 אב"ל הכא איסורא דרבנן ואם

בשלוה על מנת למשכנו כו'. פירש בקונטרס שאם לא אפרע
 עד זמן פלוני בא ומשכני מקרקע זו ותהא שלך וכל
 זמן שלא בא ישראל ומשכנו הוי בחזקת עובד כוכבים וגבי עבד כי
 האי גוונא קנסוה רבנן לישראל הויל ועבר הזמן ולא פרע ואע"פ שלא
 משכנו עדיין וקשה דהוה ליה למימר
 אדי וילידי דמטא זמניה לכן נראה
 דלמא לשנויי שנויא קמא הא דמטא
 זמניה והא ללא מטא זמניה והא
 דלקשינן גבי עבד דמטא זמניה לריכא
 למימר ב בשלוה על מנת למשכנו ולא
 משכנו דס"ד כיון דלא משכנו עדיין
 לא יצא לחירות קא משמע לן דהויל
 וצידו למשכנו ידולא לחירות:
המוכר עבדו לפרהנג עובד
כוכבים. פי' בקונטרס
 מליק ושם עלילות ומכרו לו בלזמן
 דמיס שהעליל וקשה ללא שייך על
 זה לשון מכירה ולישנא שהיה לו לפייס
 ולא פייס לא משמע הכי ועוד דמדמי
 למוכרו לשלשים יום ונראה דהפרהנג
 נוטל עבדו על כורחו אלא שנתן לו
 דמיס לכן פריך דלמאי יצא לחירות
 כיון דהוי צעל כורחו כמו גבא חבוב
 ומשני דהיה לו לפייס כיון דנותן
 דמיס ודאי היה מתפייס צדכר מועט
 ומדמי לו נמי למוכרו לשלשים יום דלמחר
 שגומר מלזכרו דרכו להחזירו לישראל
 וישראל מחזיר לו הדמיס:

ובותב ומעלה בערכאות שלהם.

פירש בקונטרס חף על פי
 דחשיבות הוא להן וקשה דשטרות
 העולין צערכאות של עובדי כוכבים
 מכשירינן וילא מפלגנין זין לכתמיה
 זין לדיעבד ומפרש צדכו תס דלע"ג
 דנראה מקיים המקח שרי הכא
 והיהא דפרק קמא דע"ז (דף ק"ג) הולכין
 ליריד של עובדי כוכבים ולוקמים מהן
 צהמה ועבדים מפני שהוא כמציל מידם
 ומעלה צערכאות של עובדי כוכבים
 התם נמי מקיים המקח ומתפרסם הדבר
 שמהנה לעבודת כוכבי ואפי' הכי שרי:
או לאו דוקא. פירש בקונטרס דלא
 קנסין ליה כולי האי וגוונא
 קאמר וקשה דאם כן איזה שיעור יהיב
 דלמא לא ידע היהא דקונסין אותו
 עד עשרה דנימא ציה דהוא שיעורא
 ונראה לפרש א' או לאו דוקא אלא אפילו
 ציורא ממאה קנסין ליה עד דפריק
 כענין שפי' בקונטרס צביכא דלמרי
 ומייטי מצהמה דקונסין אותו עד
 עשרה דמיה א' אלמא לאו דוקא דהוא
 הדין טפי כדקאמר הכא עד מאה
 גבי עבדים והוא הדין דהכא לאו דוקא:
התם דאיסורא דאורייתא. ונפק
 כל פסולי המוקדשין (בסורות
 לד') גבי כרס און הצכור קאמר דליכא
 למיפשט מהכא דשאני עבד דמפקע ליה
 ממצות אס כן הוה מני למימר הכא אס
 תימצו לומר דהתם לא קנסו הכא קנסו
 משום דמפקע ליה ממצות וכן התם
 הוה מני למימר איפכא כי הכא:

נטיבה
 ומלתא דלא שכיחא לא
 גזרי בה רבנן בעא מיניה רבי ירמיה מרבי אמי
 שיקנסו את בנו אחריו אם תימצו לומר צ"ע
 אב"ל הכא איסורא דרבנן ואם

ליה דהא תנן יצא לחירות: ופרכינן אלא צהמה
 יומא ויומא משום דהדרה ליה כדי דמיה
 ואתה קונסו מי' עד ק' אוי לו בחזרה זו:
 מילתא דלא שכיחא היא. שימכרוהו לעובד כוכבים:
 מהו שיקנסו אס צנו. לפדותו: אס סימלי
 לומר. הך דמצעיא לן צצכורות כהן
 ה'אורס און הצכור ועבר משום כל מוס
 לא יהיה צוי' דלמרי' התם לא יחשט
 עולמית ומצעיא לן כרס ומת מהו
 שיקנסו צנו אחריו ואס תימצו לומר
 צהמה דקנסוהו הא דהכא לא מיפשט
 לן מינה דהתם קא עבד אצוה איסורא
 דאורייתא אלל מוכר עבדו לעובד
 כוכבים איסורא דרבנן הוא דעבד:
 ואס

מוסף רש"י

אם בחובו. שהיה חייב לו
 דבר קלוב ממון חייב
 לעשר. ממקום חסר וליתן
 לכהן שהיה הוא ממוכר
 (ויקרא י"ז קל"ג). אע
 באנפרות. בהפסק עיל
 חס (סמ) גול צעמל
 (לקמן סמ) דוקא או לאו
 דוקא. דלא קנסין ליה
 כולי האי א' נמי טפי מהכי
 קנסין ליה אס אן
 העי"ס מפרטה כג
 (בבברות ג' ע"ג). ת"ש
 כו' עד עשרה בדמיה.
 מדנדי עבד תני מלה והכא
 עשרה שמע מינה דקמי
 קאמר דאי לאו דוקא לתני
 מתייבא מלה או מתייבא
 עשרה (סמ) קאמר
 הפוגס וכתבן ק"ר מירי.
 (בבברות ד') צ"ע און
 בכור. כרס כהן און כסר
 לפסלו צמוס דכסין טוב
 זמן חס ומי שג' לו צטר
 ונתנו לכהן וכהן מיטעל
 עד שיתום מאליו ויאלמנו
 דלתי צמל לאללו כל זמן
 שלא הוסי' דקדשים כהן
 הוא, ואס כרס און כסר
 להמיר קנסוהו רבנן
 כדלמירין צבבבות (דל)
 האורס און צכור הרי זה
 לא ישחוט עולמית דקנסין
 ליה על דעבד אסורא
 כדמצי כל מוס לא יהיה
 צו קיי ציה לא יקנה
 להטיל בו מוס, והייט
 דקאמר אס תימצו לומר
 וכו', דקא מיצעיא ליה
 התם כרס און כסר ומת
 מהו שיקנסו צנו אחריו וכו'
 (פור' יג' חכתי').

מוסף תוספות

א. כיון דשינויא אחריתא
 הוא. מוס' ה"ה"ש.
 ב. ה"ב"ע. רש"י.
 ג. ואינו מופקע
 ממצות. רש"י.
 ד. עכשיו, וכשיחפרין
 למשכנו ימשכנו, ולא
 חשש זה לפרוע חובו
 קודם שיגיע זמנו, ה"ה
 כאילו משכנו והפקיעו
 ממצות. רש"י. א. כיון
 שאינו מקבל דמיו. מוס'
 ה"ה"ש. ו. כיון
 דבאנפרות לקחו. מוס'
 ה"ה"ש. ז. כי כן צוה לו
 המלך. ש"ע.
 ח. ולןוקח לו ממקום
 אחר. רש"י. ט. ולא
 חיישין בהא דמחשיבין.
 מוס' ה"ה"ש. י. מדעתו
 ודלצונו. ש"ע.
 יא. ריב"ל. מוס' ה"ה"ש.
 יב. לאו דוקא מאה אלא
 כ. מוס' ה"ה"ש. יג. דער
 מאה פשיטא דיהיה, והאי
 דקאמר. מוס' ה"ה"ש.
 יד. וקס"ד דערב ובהמה
 חד דינא אית להו, ואפי'ה
 קתני עד עשרה בדמיה.
 כע"ז. טו. מאה. מוס'
 ה"ה"ש. טז. ה"ה"ש טפי
 גמי. מוס' ה"ה"ש.